

Minister van Asiel en Migratie
Staatssecretaris Rechtsbescherming
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Toezicht, Regulier en Nat.

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Uitwerking motie Van Dijk: antisemitisme als intrekking-
en weigeringsgrond in verblijfsrechtelijke procedures

Datum
2 oktober 2024

Onze referentie
6073427

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

Tijdens de plenaire behandeling d.d. 17 januari jl. van het wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met aanscherping van het openbare ordebeleid voor criminele vreemdelingen, heeft het lid Diederik van Dijk (SGP) een motie ingediend waarmee de regering wordt verzocht te onderzoeken hoe antisemitisme als weigerings- of intrekkinggrond zwaarder kan worden meegewogen in de verschillende verblijfsrechtelijke procedures en de inburgeringsprocedure.¹ Daarbij wordt expliciet verzocht om het voorbeeld van Duitsland mee te nemen.

De Minister van Asiel en Migratie heeft tijdens de plenaire behandeling van dit wetsvoorstel in de Eerste Kamer toegezegd dat de uitwerking van deze motie na het zomerreces met de Tweede Kamer zal worden gedeeld, en de Eerste Kamer een afschrift zal ontvangen. Inmiddels heeft een verkenning plaatsgevonden van hetgeen is verzocht in de motie.

Voorgaande kan tevens in het licht worden gezien van de hernieuwde aandacht voor antisemitismebestrijding van dit Kabinet, naar aanleiding van de geweldsincidenten in Amsterdam van november 2024.

2. Geadviseerd besluit en leeswijzer

In deze nota wordt u geïnformeerd over hetgeen deze verkenning heeft opgeleverd. Tevens wordt u gevraagd akkoord te gaan met het verzenden van bijgevoegde Kamerbrief die is opgesteld langs de lijnen uiteengezet in deze nota. De onderdelen over de verblijfsrechtelijke procedures, naturalisatie en inburgering vallen respectievelijk onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Asiel en Migratie, de Staatssecretaris Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Eerst wordt toegelicht hoe de uitwerking van deze motie is afgebakend. Vervolgens wordt het juridische kader omtrent het begrip antisemitisme toegelicht, omdat antisemitisme als zodanig geen juridisch gedefinieerde, aparte discriminatiegrond is. Daarna wordt toegelicht op welke wijze 'antisemitisme' wel en niet meegewogen kan worden in de verschillende procedures. Ook wordt het

¹ Motie 36196 nr. 10

voorbeeld van Duitsland toegelicht. Tot slot wordt een stand van zaken gegeven van ontwikkelingen in het strafrecht ten aanzien van antisemitisme.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Toezicht, Regulier en Nat.

3. Kernpunten

- Het is niet mogelijk om iemand uit te sluiten van de inburgering op grond van antisemitische gedragingen en/of uitingen. Hiervoor zijn in de inburgeringsprocedure zelf geen weigerings- of intrekkingmogelijkheden. Wel is het zo dat er in de inburgeringsprocedure specifiek en uitgebreid aandacht is voor antisemitisme en holocausteducatie.
- Deze verkenning richt zich op de vraag of, en zo ja hoe, antisemitisme als weigerings- of intrekkinggrond meegewogen kan worden in de verschillende verblijfsrechtelijke procedures.
- Antisemitisme is geen juridisch gedefinieerde term; er bestaat geen aparte discriminatiegrond 'antisemitisme'. Antisemitisme uit zich, kort gezegd, in delicten waarbij sprake is van discriminatie gericht tegen Joodse mensen op grond van hun ras of godsdienst. Hierbij kan gedacht worden aan uitingsdelicten zoals groepsbelediging of het aanzetten tot haat, geweld of discriminatie, of aan commune delicten met een discriminatieaspect, zoals bijvoorbeeld vernieling of mishandeling.
- Indien een vreemdeling (onherroepelijk) is veroordeeld voor één van deze delicten, kan deze veroordeling reeds meegewogen worden in de verschillende verblijfsrechtelijke procedures. Met een dergelijke veroordeling kan mogelijk - na een individuele beoordeling - zijn verblijfsvergunning dus reeds ingetrokken of afgewezen worden, en kan zijn naturalisatieverzoek geweigerd worden.
- Het zwaarder wegen van veroordelingen wegens strafbare feiten waarbij antisemitisme een rol heeft gespeeld kan echter niet. Het apart onderscheiden van antisemitisme op de wijze als hiervoor bedoeld zou breken met het grondwettelijk uitgangspunt dat geen onderscheid wordt gemaakt in de discriminatiegronden. Zo'n specifieke benadering zou indringend de vraag oproepen hoe deze zich verhoudt tot de normering van discriminatie van andere groepen mensen en godsdiensten. Daarnaast zou het een zeer grote en ingrijpende wijziging van de huidige systematiek behelzen.
- Als het doel is om uitings- of commune delicten met een discriminatoir aspect, zoals antisemitisme, zwaarder mee te laten wegen in vreemdelingrechtelijke procedures, dan kan dit wel indirect, namelijk via het strafrecht. Strafbare feiten met een discriminatoir aspect kunnen leiden tot hogere straffen. En een hogere straf werkt door in het vreemdelingenrecht. Zij wordt namelijk zwaarder gewogen in de verschillende verblijfsrechtelijke procedures.
- Antisemitisme inzetten als aparte weigerings- of intrekkinggrond voor die gevallen waarin de antisemitische uitingen niet hebben geresulteerd in een (onherroepelijke) strafrechtelijke veroordeling kan überhaupt niet.

Datum
2 oktober 2024

Onze referentie
6073427

- Bestudering van de Duitse wet- en regelgeving hierover levert geen nieuwe inzichten op. Er is geen Duitse wetgeving, noch op *Bundesniveau* noch op *Landesniveau*, die het intrekken of weigeren van het verblijfsrecht en het vertrek naar het land van herkomst mogelijk maakt van vreemdelingen vanwege hun antisemitische uitlatingen of overtuigingen. Een niet-aangenomen wetsvoorstel van het CDU/CSU biedt ook geen kansen voor een rechtstatelijke beleidswijziging die het mogelijk zou maken antisemitisme zwaarder te wegen in de verschillende verblijfsrechtelijke procedures.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Toezicht, Regulier en Nat.

Datum
2 oktober 2024

Onze referentie
6073427

4. Toelichting

4.1 Afbakening uitwerking motie

De tekst van de motie is niet eenduidig. De regering wordt opgeroepen "om verschillende mogelijkheden te verkennen hoe antisemitisme als *weigerings- of intrekkingsgrond* zwaarder kan worden meegewogen in de asiel- en inburgeringsprocedure, bij de aanvraag van een tijdelijke en permanente verblijfsvergunning en in de naturalisatieprocedure". Er is alleen sprake van weigerings- en intrekkingsgronden in verblijfsrechtelijke procedure en naturalisatie.

In de inburgeringsprocedure is er geen weigerings- of intrekkingsmogelijkheid. De inburgeringsplicht is gekoppeld aan rechtmatig verblijf op basis van een verblijfsvergunning met een niet-tijdelijk doel. De inburgeringsplicht vervalt in principe alleen als de betreffende vergunning vervalt. Deze antwoordlijn zal worden meegenomen in de bief aan de Kamer over de motie.

Om de afbakening van de motie voor deze uitwerking hanteerbaar te maken, richt deze zich op de vraag of, en zo ja hoe, antisemitisme als weigerings- of intrekkingsgrond meegewogen kan worden in de verschillende procedures ten aanzien van het verblijfsrecht en naturalisatie. Intrekken van het Nederlanderschap valt buiten de reikwijdte van deze motie. Hierover vindt echter wel een verkenning plaats in het kader van het Regeerprogramma.

4.2 Juridisch kader antisemitisme

In het strafrecht is antisemitisme als zodanig niet juridisch gedefinieerd, en dat zou ook niet goed mogelijk zijn. Het Wetboek van Strafrecht gaat, in overeenstemming met artikel 1 van de Grondwet, uit van gelijke bescherming van alle groepen bij alle delicten met een discriminerend motief. Er bestaat daarom ook geen aparte discriminatiegrond 'antisemitisme'. Antisemitisme is in strafrechtelijke termen te duiden als discriminatie op grond van de brede discriminatiegronden 'ras' of 'godsdiens'. Antisemitisme uit zich, kort gezegd, in delicten waarbij sprake is van discriminatie gericht tegen Joden of het Jodendom als godsdiens.

Hierbij kan gedacht worden aan uitingsdelicten zoals groepsbelediging en het aanzetten tot haat, geweld of discriminatie. Ook kan het discriminatieaspect worden meegenomen bij commune delicten. Het gaat dan bijvoorbeeld om delicten als mishandeling, openlijke geweldpleging, eenvoudige belediging, bedreiging, opruiing, vernieling, brandstichting of doodslag waarbij een discriminatieaspect ex artikel 137c Sr (waaronder ras en godsdiens of

levensovertuiging) als motief of aanleiding heeft gespeeld, of gebruikt is om het delict indringender te plegen.²

4.3 Antisemitisme als intrekings- of weigeringsgrond verblijfsrecht bij strafrechtelijke veroordeling

Indien een vreemdeling (onherroepelijk) is veroordeeld voor één van bovenstaande delicten, kan deze veroordeling reeds meegewogen worden in de verschillende verblijfsrechtelijke procedures. Dit is ook de huidige praktijk: naar aanleiding van elke strafrechtelijke veroordeling – dus ook voor misdrijven met antisemitisch oogmerk – onderzoekt de IND of dit tot verblijfsbeëindiging of -weigering kan leiden in het kader van openbare orde. Daarbij is de IND altijd verplicht om in een concreet geval een individuele belangenafweging te maken en een evenredige beslissing te nemen.³ Een strafrechtelijke veroordeling voor een uitings- of commune delict, in dit geval gericht tegen Joodse mensen of het Jodendom, zal daarom – zoals ook geldt voor elke andere strafrechtelijke veroordeling – nooit automatisch tot afwijzing van een verblijfsvergunningaanvraag of intrekking van een reeds verleende verblijfsvergunning kunnen leiden.

Op de vraag of antisemitisme zwaarder meegewogen kan worden in de verschillende verblijfsrechtelijke procedures indien er sprake is van een (onherroepelijke) strafrechtelijke veroordeling, moet het antwoord ontkennend luiden.

Het apart onderscheiden van antisemitisme op de wijze als hiervoor bedoeld zou breken met het grondwettelijk uitgangspunt dat er geen onderscheid wordt gemaakt in discriminatiegronden. Het zou immers betekenen dat een persoon met een verblijfsvergunning die wordt veroordeeld voor bijvoorbeeld groepsbelediging⁴ jegens alle inwoners van Nederland met een Joodse achtergrond, eerder zijn verblijfsvergunning kan verliezen dan iemand die wordt veroordeeld voor groepsbelediging jegens een andere groep mensen, zoals bijvoorbeeld alle inwoners van Nederland met een Marokkaanse achtergrond. Zo'n specifieke benadering zou indringend de vraag oproepen hoe deze zich verhoudt tot de normering van discriminatie van andere groepen mensen en godsdiensten.

Daarnaast zou het een zeer grote en ingrijpende wijziging betekenen van de huidige systematiek van de Vreemdelingenwet 2000. De systematiek van de intrekings- en afwijzingsprocedure van verblijfsrecht is zo ingericht dat er een verband wordt gelegd bij intrekkingen (of het afwijzen van verlenging van verblijf) tussen de duur van de opgelegde straf en de duur van het rechtmatige verblijf in Nederland. Hoe langer een vreemdeling rechtmatig in Nederland verblijft, hoe zwaarder de straf moet zijn om tot beëindiging van het verblijfsrecht over te kunnen gaan. In deze systematiek worden alle strafrechtelijke veroordelingen op dezelfde wijze gemeten, namelijk aan de hand van de zwaarte (het aantal jaren) van de opgelegde straf (of maatregel). De straf opgelegd door de strafrechter objectificeert de ernst van de inbreuk op de openbare orde. Deze weging ziet op het strafrecht, hetgeen buiten de bevoegdheden van de IND valt en dit behoort evenmin tot haar taken en expertise.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Toezicht, Regulier en Nat.

Datum
2 oktober 2024

Onze referentie
6073427

² Aldus de Aanwijzing discriminatie van het Openbaar Ministerie.

³ Artikelen 3:2 en 3:4 Awb jo. artikelen 3.77, art 3.86 en 3.95 Vreemdelingenbesluit 2000 en artikel 8 EVRM.

⁴ Artikel 137c, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht

Als het doel is om uitings- of commune delicten met een discriminatoir aspect, zoals antisemitisme, zwaarder mee te laten wegen in vreemdelingrechtelijke procedures, kan dat – gelet op het voorgaande – wel indirect, namelijk via het strafrecht. Strafbare feiten met een discriminatoir aspect kunnen leiden tot hogere straffen. En zoals hiervoor is opgemerkt, weegt de zwaarte van de opgelegde straf mee bij de beoordeling of het verblijfsrecht moet worden geweigerd of ingetrokken.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Toezicht, Regulier en Nat.

Datum
2 oktober 2024

Onze referentie
6073427

NB. Wat betreft de afwijzing of intrekking van de asielvergunning die onder de Kwalificatierichtlijn valt, geldt een afwijkende systematiek. Over dit onderwerp heeft de Minister van Asiel en Migratie op 19 december 2024 een brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer gezonden.

4.4 Antisemitisme als aparte intrekings- of weigeringsgrond verblijfsrecht zonder strafrechtelijke veroordeling

Dan resteert de vraag of antisemitisme als aparte intrekings- of weigeringsgrond ingericht kan worden; kan verblijfsbeëindiging of -weigeringsgrond mogelijk gemaakt worden op grond van antisemitische uitingen die niet hebben geresulteerd in een (onherroepelijke) strafrechtelijke veroordeling? Het antwoord hierop moet ook ontkennend luiden. Het is niet mogelijk om aan opvattingen, of uitingen waarvoor een persoon niet strafrechtelijk veroordeeld is, verblijfsrechtelijke consequenties te verbinden.

4.5 Verkrijgen en verliezen van de Nederlandse nationaliteit

Verkrijgen van de Nederlandse nationaliteit

De voorwaarden om Nederlander te kunnen worden middels optie en naturalisatie zijn opgenomen in de Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN). Een van de voorwaarden om Nederlander te kunnen worden is dat op grond van het gedrag van de verzoeker geen ernstige vermoedens bestaan dat hij een gevaar oplevert voor de openbare orde, de goede zeden, of de veiligheid van het Koninkrijk.⁵

Indien een vreemdeling is veroordeeld voor een uitings- of commune delict, in dit geval gericht tegen Joodse mensen of het Jodendom, is het mogelijk om zijn naturalisatieverzoek of de optiebevestiging te weigeren vanwege het niet voldoen aan artikel 9, eerste lid aanhef en onder a, RWN. De opgelegde strafmaat moet echter wel hoog genoeg zijn.⁶ Bij naturalisatie/optie hoeft er geen sprake te zijn van een onherroepelijke veroordeling. Ook een openstaande strafzaak wegens misdrijf waarop nog een sanctie kan volgen is reden om een naturalisatieverzoek of optie te weigeren.

Voor het verkrijgen van de Nederlandse nationaliteit geldt echter ook dat het zwaarder doen wegen van onherroepelijke veroordelingen met antisemitisch oogmerk dan veroordelingen wegens andere strafbare feiten, een afwijking zou betekenen van het grondwettelijk uitgangspunt dat er geen onderscheid wordt gemaakt in discriminatiegronden en dat de vraag zou rijzen naar de verhouding tot de normering van discriminatie van andere groepen mensen.

Uitsluiten van naturalisatie

De motie spreekt van het weren uit Nederland van antisemitische vreemdelingen door hen uit te sluiten van naturalisatie (en inburgering). Het is belangrijk te

⁵ Artikel 9, eerste lid aanhef en onder a, RWN

⁶ Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap (2003)

benadrukken dat er een essentieel verschil bestaat tussen het intrekken of weigeren van verblijfsrecht enerzijds, en het afwijzen van een naturalisatieverzoek anderzijds. Indien een vreemdeling geen verblijfsrecht heeft, betekent dit dat hij een vertrekplicht heeft (artikel 61, lid 1, Vreemdelingenwet 2000) en Nederland dient te verlaten. Hij kan dan uit Nederland worden geweerd. Een naturalisatieverzoek of optie weigeren van een vreemdeling betekent enkel dat hij zich geen Nederlander mag noemen; hij krijgt geen Nederlands paspoort en hij mag niet stemmen voor de verkiezingen van de Staten-Generaal, en kan zich daarbij niet verkiesbaar stellen. Voor zijn rechtmatige verblijf in Nederland heeft het geen enkele consequentie, tenzij in een aparte procedure zijn verblijfsrecht wordt ingetrokken.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Toezicht, Regulier en Nat.

Datum
2 oktober 2024

Onze referentie
6073427

Verklaring van verbondenheid

Iedereen die Nederlander wil worden middels naturalisatie of optie, moet bij de naturalisatieceremonie de 'Verklaring van verbondenheid' afleggen. Hiermee belooft of verklaart de betrokkene de grondwettelijke orde van het Koninkrijk der Nederlanden, haar vrijheden en rechten te respecteren en de plichten die het staatsburgerschap met zich meebrengt getrouw te vervullen. Als de betrokkene weigert tijdens de naturalisatieceremonie de verklaring van verbondenheid af te leggen, dan wordt het naturalisatiebesluit waarin staat dat de betrokkene Nederlander is, niet uitgereikt en is betrokkene juridisch geen Nederlander. Antisemitisme valt onder de huidige bewoordingen van de verklaring van verbondenheid maar wordt hierin niet specifiek benoemd.⁷

Om antisemitisme specifiek in de verklaring van verbondenheid te benoemen is moeilijk uit te leggen omdat discriminatie van mensen met Joodse afkomst niet zwaarwegender is dan discriminatie van andere bevolkingsgroepen. De vervolgvraag hierop is dan of niet álle discriminatie afzonderlijk moet worden benoemd in de verklaring van verbondenheid. Juridisch is hier geen noodzaak toe, want ook daarvoor geldt: het zit al in de huidige bewoordingen van de verklaring van verbondenheid. In elk geval vergt het een wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap als de verklaring van verbondenheid moet worden gewijzigd.⁸

4.6 Kortdurend verblijf

Volledigheidshalve moet worden vermeld dat het vorenstaande betrekking heeft op het (beëindigen van) langdurig verblijf, dus de mogelijkheid te (blijven) wonen in Nederland. Kortdurend verblijf, zonder dat vestiging in Nederland het oogmerk is (op een visum, of voor de periode van de vrije termijn), is een terrein waarop (iets) meer discretionaire bevoegdheid voor de staat wordt verondersteld.⁹

Het uitdragen van antisemitisch gedachtegoed is, net als gedachtegoed gericht tegen een andere groep of religie, een element dat beoordeeld kan worden bij het visum- of toegangsproces. Daarbij vindt per individueel geval een afweging plaats of iemand op deze grond (eventueel in samenhang met andere factoren) een gevaar voor de openbare orde of nationale veiligheid is en daardoor Nederland niet in mag. In lijn met het beleid om extremistische sprekers te weren zet de

⁷ Er is op dit onderwerp ook een link met de motie Flach, 32 824 nr. 418. Deze motie ziet op de participatieverklaring, maar verwijst ook naar een Duitse verklaring van verbondenheid. Bij de beantwoording van die motie zal hier nader op in worden gegaan.

⁸ Artikel 23, tweede lid, RWN. De verklaring van verbondenheid, bedoeld in artikel 6, tweede lid, artikel 8, eerste lid onder e en artikel 11, derde, vierde en vijfde lid, wordt afgelegd met de volgende woorden: Ik zweer (verklaar) dat ik de grondwettelijke orde van het Koninkrijk der Nederlanden, haar vrijheden en rechten respecteer en zweer (beloof) de plichten die het staatsburgerschap met zich meebrengt getrouw te vervullen. Degene die de verklaring aflegt voegt daar ter bevestiging aan toe: Zo waarlijk helpe mij God almachtig, of: Dat verklaar en beloof ik.

⁹ Tegelijk verdient het opmerking dat de jurisprudentie op dit onderdeel beperkt is en nog niet is uitgekristalliseerd.

uitvoering in op het weren van extremistische vreemdelingen die hun boodschap in Nederland willen uitdragen.¹⁰

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Toezicht, Regulier en Nat.

4.7 Het Duitse voorbeeld

In de motie wordt geconstateerd "dat de Duitse wet- en regelgeving mogelijkheden biedt om antisemitische vreemdelingen uit te zetten". Bestudering van de Duitse wet- en regelgeving en navraag bij de ambassade in Berlijn leert dat dit niet klopt. Er is geen Duitse wetgeving, noch op *Bundesniveau* noch op *Landesniveau*, die het intrekken of weigeren van het verblijfsrecht en het vertrek naar het land van herkomst mogelijk maakt van vreemdelingen vanwege hun antisemitische uitlatingen of overtuigingen.

Datum
2 oktober 2024

Onze referentie
6073427

Daarnaast wordt in de motie overwogen dat in Duitsland "wordt gewerkt aan strengere wetgeving ten aanzien van het weren of uitzetten van vreemdelingen die zich schuldig maken aan antisemitisme, onder andere door hen uit te sluiten van de inburgeringsprocedure of migranten het Duitse staatsburgerschap te ontnemen". Hier is het opnieuw belangrijk om te benadrukken dat er een essentieel verschil bestaat tussen het weren – middels het weigeren of intrekken van verblijfsrecht – en het uitzetten van vreemdelingen enerzijds, en het niet laten naturaliseren (en inburgeren) van vreemdelingen anderzijds.

De Duitse oppositie CDU/CSU heeft een wetsvoorstel ingediend, genaamd 'Wetsvoorstel om het verblijf te beëindigen en naturalisatie te voorkomen van antisemitische vreemdelingen' (*'Entwurf eines Gesetzes zur Beendigung des Aufenthalts und Verhinderung der Einbürgerung antisemitischer Ausländer'*).¹¹ Voorgesteld werd om de Duitse vreemdelingenwet aan te vullen met een wetsartikel 'op grond waarvan een antisemitisch misdrijf doorgaans tot uitzetting leidt', en de strafmaat voor een 'antisemitische veroordeling' te verhogen tot minimaal zes maanden waardoor het recht op humanitaire bescherming vervalt. Ook werd voorgesteld naturalisatie enkel mogelijk te maken indien de 'naturalisatieaanvrager geen enkele poging heeft ondernomen of nagestreefd die gericht is tegen het bestaan van de staat Israël' en er geen sprake is van een 'antisemitische houding', en tot slot, het mogelijk te maken om de Duitse nationaliteit in te trekken van Duitsers met een tweede nationaliteit indien zij veroordeeld worden voor een antisemitisch misdrijf en een gevangenisstraf krijgen van minstens één jaar. Dit wetsvoorstel is niet aangenomen.¹² Bestudering ervan levert geen nieuwe inzichten op.

4.8 Ontwikkelingen in het strafrecht

Vanuit strafrechtelijk perspectief zijn de volgende trajecten het benoemen waard. Als onderdeel van de Wet herimplementatie Europees strafrecht, die op 1 oktober 2024 in werking is getreden, is in het Wetboek van Strafrecht worden vastgelegd dat groepsbelediging¹³ ook kan bestaan uit beledigende vormen van het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of vergaand bagatelliseren van verschillende internationale misdrijven, waaronder ook de verschrikkingen van de Holocaust zijn begrepen. Daarnaast is op 19 september 2024 het initiatiefwetsvoorstel van de leden Buitenweg en Segers (inmiddels overgenomen door de leden Timmermans

¹⁰ Het weren uit Nederland vindt plaats door een visum te weigeren, de vreemdeling in het Schengen Informatiesysteem (SIS) te signaleren voor grensweigeren en waar aan de orde en afhankelijk van de nationaliteit, een inreisverbod of een ongewenstverklaring op te leggen. Zie ook: Kamerbrief inzake het versterken van de maatregel om extremistische vreemdelingen uit Nederland te weren, 25 oktober 2023.

¹¹ [Deutscher Bundestag Drucksache 20/9311. Gesetzentwurf der Fraktion der CDU/CSU Entwurf eines Gesetzes zur Beendigung des Aufenthalts und Verhinderung der Einbürgerung antisemitischer Ausländer.](#)

¹² [Deutscher Bundestag - Parlament berät Initiativen zur Bekämpfung von Antisemitismus.](#)

¹³ Artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht

en Bikker) in de Tweede Kamer aangenomen, dat strekt tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de invoering van het discriminatoir aspect als strafverzwarringsgrond. Dit wetsvoorstel strekt ertoe dat in de wet wordt vastgelegd dat als een strafbaar feit wordt begaan met een discriminatoir aspect, de op dat feit gestelde vrijheidsstraf met een derde kan worden verhoogd. Een discriminatoir aspect is onder meer aanwezig wanneer strafbare feiten met een discriminatoir oogmerk worden gepleegd tegen Joodse mensen vanwege hun godsdienst of etnische afkomst.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Toezicht, Regulier en Nat.

Datum
2 oktober 2024

Onze referentie
6073427

Daarnaast heeft Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving een verkenning uit laten voeren naar de vraag hoe antisemitisme in de ons omringende landen strafbaar is gesteld.¹⁴ De uitkomsten van deze verkenning worden in het voorjaar van 2025 met de Kamer gedeeld.

4.9 Politieke context

In het Hoofdlijnenakkoord van dit kabinet is opgenomen dat criminaliteit onder en van vreemdelingen ('asielzoekers') hard wordt aangepakt, onder andere door het openbare ordebeleid, namelijk het intrekingsbeleid (de 'glijdende schaal', art. 3.86 Vreemdelingenbesluit), aan te scherpen. Op ambtelijk niveau wordt het verkennen van mogelijke aanscherpingen van de 'glijdende schaal' opgestart.

Daarnaast is de ambitie uitgesproken om de bestrijding van antisemitisme te versterken, en om daadkrachtig op te treden tegen degenen die zich schuldig maken aan discriminatie, racisme, antisemitisme en moslimhaat, zowel op straat als online. Dit is nogmaals naar voren gekomen in het debat van 13 november jl. naar aanleiding van de geweldsincidenten in Amsterdam tegen de supporters van de Israëliëse club Maccabi Tel Aviv in de nacht van 7 op 8 november 2024. Het kabinet heeft benadrukt dat daadkrachtig moet worden opgetreden tegen degenen die zich schuldig maken aan alle vormen van discriminatie en racisme. Ook is expliciet uitgesproken dat de bestrijding van antisemitisme wordt versterkt. Dit volgt onder meer uit de Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024-2030 die in november 2024 met de Kamer is gedeeld.¹⁵

Tot slot heeft het vorige kabinet heeft op 23 april jl. een Kamerbrief gestuurd over de aanpak van antisemitisme.¹⁶ De uitwerking van deze motie is hier ook in genoemd.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

---

¹⁴ Kamerbrief over de aanpak van antisemitisme, 23 april 2024

¹⁵ Kamerbrief bij Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024-2030, 24 november 2024

¹⁶ Kamerbrief over de aanpak van antisemitisme, 23 april 2024